

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIUS**

Sveikatos apsaugos ministerijai

2014-07-22 Nr. (1.19 -2014-38)2-

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO ĮSAKymo „DĖL
NĖŠTUMO NUTRAUKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO
DERINIMO**

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga, susipažinusi su Sveikatos apsaugos ministerijos parengtu Nėštumo nutraukimo tvarkos aprašo projektu (toliau – Projektas) ir pateiktu derinti suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei, teikia šias pastabas bei pasiūlymus.

Projektu siekiama nustatyti nėštumo nutraukimo organizavimo ir atlikimo tvarką, medicines indikacijas ir sveikatos priežiūros specialistų, atliekančių nėštumo nutraukimą, atsakomybę. Projekto 24 punkte siekiama įtvirtinti imperatyvią nuostatą dėl teismo leidimo, jeigu nėštumo nutraukimas atliekamas nepilnametei iki 14 metų.

Pagal LR Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatas, nepilnamečiui pacientui iki 16 metų sveikatos priežiūra teikiama tik su jo atstovų sutikimu, <...>. Vadovaujantis įstatymo normomis, nepilnametis pacientas iki 16 metų, kuris, gydytojo pagrįsta nuomone, išreikšta medicinos dokumentuose, gali pats teisingai vertinti savo sveikatos būklę, turi teisę savarankiškai kreiptis ir spręsti dėl jam reikiamų sveikatos priežiūros paslaugų teikimo, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.

Minėto įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje aptartos sveikatos priežiūros paslaugų ypatingais nenumatytais atvejais teikimo nepilnamečiams pacientams iki 16 metų, sąlygos, pagal kurias kiti įstatymai gali nustatyti būtinybę gauti teismo leidimą, tačiau atkreiptinas dėmesys, jog Projektas, kuriuo siekiama nustatyti nėštumo nutraukimo organizavimo ir paslaugų teikimo ypatumus nepilnametėms pacientėms iki 14 metų, rengiamasi įtvirtinti sveikatos apsaugos ministro įsakymu. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus nuomone, imperatyvią nuostatą dėl teismo leidimo būtinybės, prieš nėštumo nutraukimo nepilnametei pacientei iki 14 metų, siūlytina įtvirtinti įstatyminiame lygmenyje. Atkreiptinas dėmesys, jog „...draudžiama žemesnės galios teisės aktais reguliuoti tuos visuomeninius santykius, kurie gali būti reguliuojami tik aukštesnės galios teisės aktais, taip pat kad žemesnės galios teisė aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytoju aukštesnės galios teisės aktuose“ (Konstitucinio teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Pagarbiai

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė

Edita Žiobienė

Kristina Matuzienė, tel. (8 5) 249 9269, faks. (8 5) 265 7960, el. p. kristina.matuziene@lrs.lt